

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Lenky Krupičkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Lukáše Pišvejce v právní věci žalobce: **Jaroslav Špaček – TEPELNÉ IZOLACE**, se sídlem Blanická 834/140, Ostrava, proti žalovanému: **Oblastní inspektorát práce pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj**, se sídlem Živičná 1123/2, Ostrava, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 4. 2025, č. j. 25 A 11/2025-8,

t a k t o :

- I. Žádost žalobce o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost **se z a m í t á**.
- II. Řízení **se z a s t a v u j e**.
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalobci **se v r a c í** zaplacený soudní poplatek ve výši 1 000 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení, kterým krajský soud odmítl pro nedostatek podmínek řízení jeho žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného podle § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel se podanou žalobou domáhal určení, že vyřízení námitek proti kontrolnímu zjištění v protokolu o kontrole žalovaným ze dne 13. 5. 2024 nezákonně zasahuje do jeho práv. Krajský soud konstatoval, že samotným protokolem o kontrole ani vyřízením námitek proti němu není zasahováno do práv a povinností stěžovatele, jelikož mu nebylo přímo uloženo konkrétní opatření k nápravě ani jiná povinnost. Nemohlo se tak jednat o nezákonný zásah.

[2] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 9. 7. 2025, č. j. 3 As 73/2025 - 19, zamítl návrh stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti i jeho žádost

o osvobození od soudních poplatků pro zjevnou neúspěšnost kasační stížnosti. Současně stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů předložil plnou moc nebo prokázal potřebné vysokoškolské právní vzdělání vyžadované pro výkon advokacie a zaplatil soudní poplatek. Součástí usnesení bylo též řádné poučení o tom, že pokud stěžovatel uvedené výzvě k předložení plné moci či prokázání vzdělání nevyhoví, bude jeho kasační stížnost odmítnuta; nezaplatí-li soudní poplatek, bude řízení zastaveno. Usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 14. 7. 2025. Lhůta pro předložení plné moci a zaplacení soudního poplatku tak uplynula dne 29. 7. 2025.

[3] Stěžovatel dne 28. 7. 2025 požádal kasační soud o prodloužení lhůty k doplacení soudního poplatku a předložení plné moci. Zároveň zaslal potvrzení o zaplacení 1 000 Kč, přičemž podotkl, že je nyní schopen složit právě maximálně tuto částku. Dále uvedl, že je v souvislosti s provozem části lokální distribuční soustavy vázán neohrozit svou argumentací tajnost utajovaných informací. Nemůže s ohledem na utajované informace plausibilně tvrdit, v čem spočívá zásah do jeho veřejných subjektivních práv. Podle stěžovatele je nejprve namístě vyloučit veřejnost, avšak tento návrh na úpravu řízení může podat jen advokát, kterého stěžovatel nemá. Nepodařilo se mu smluvit zástupce ani jich oslovit dost, aby žádal Českou advokátní komoru o jeho určení. Nyní rozprodává mobiliář a peníze hodlá opatřit.

[4] Soud se předně zabýval lhůtou k zaplacení soudního poplatku, protože případné zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku má přednost před odmítnutím kasační stížnosti pro nedoložení plné moci (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2016, č. j. 2 Afs 111/2016-29, ze dne 19. 10. 2016, č. j. 3 As 207/2016-35, ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 As 240/2016-70, či ze dne 22. 3. 2018, č. j. 8 As 227/2017-35).

[5] Podle § 47 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s. soud řízení usnesením zastaví, *stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon*. Tímto zvláštním zákonem je v nyní posuzované věci zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, který v § 9 odst. 1 stanoví, že *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví*. Uplyne-li marně lhůta k zaplacení, výsledek nelze zvrátit a soud už nemůže přihlídnout k okolnostem, které by jinak odůvodňovaly prodloužení této lhůty v případě, kdyby o nich poplatník informoval soud v jejím průběhu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2021, č. j. 8 As 290/2021-23, bod 25, a jeho usnesení ze dne 31. 3. 2022, č. j. 2 Afs 259/2021-150, bod 14 a tam citovaná judikatura). K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.

[6] Současně podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích platí, že soud pro nezaplacení soudního poplatku řízení nezastaví, *je-li nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatníku mohla vzniknout újma, a poplatník ve lhůtě určené soudem ve výzvě podle odstavců 1 a 2 sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit*.

[7] Soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti je v souladu s § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 4 odst. 1 písm. d) téhož zákona splatný již vznikem poplatkové povinnosti, tedy současně s podáním kasační stížnosti. Ústavní soud k tomu

pokračování

v usnesení ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18, dodal, že „*již samotná povinnost soudů vyzvat poplatníka k úhradě splatného soudního poplatku je do jisté míry beneficiem, jelikož poplatková povinnost je jednoznačně určena zákonem a žalobcům v zásadě nic nebrání, aby ji řádně splnili již při podání žaloby*“ (zde kasační stížnosti).

[8] V souzené věci Nejvyšší správní soud stěžovatele od soudního poplatku neosvobodil (a neustanovil mu zástupce), jelikož vyhodnotil jeho kasační stížnost jako zjevně neúspěšnou. Již z tohoto důvodu lze též dospět k závěru, že zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku nemůže stěžovateli způsobit újmu předpokládanou v § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích (shodně též viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2013, č. j. 4 As 55/2013 - 27). Krom toho je třeba připomenout, že smyslem § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích je zohlednit situaci, kdy poplatník soudního poplatku je ochoten a schopen soudní poplatek uhradit, ale zabránila mu v tom jiná událost, nikoli situace, kdy poplatník tvrdí, že není schopen soudní poplatek uhradit z důvodu svých nepříznivých majetkových poměrů a o jeho žádosti o osvobození od soudního poplatku již bylo pravomocně rozhodnuto (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 7. 2015, sp. zn. 32 Cdo 76/2015, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2024, č. j. 2 As 42/2024-14, bod 6).

[9] Výjimku stanovenou v § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích nelze uplatnit, pokud účastník ve lhůtě určené soudem k zaplacení soudního poplatku uvedené okolnosti soudu nesdělil, ani (v této lhůtě) nedoložil, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2016, sp. zn. 29 Cdo 3115/2015, nebo ze dne 30. 6. 2023, sp. zn. 29 ICdo 84/2023, bod 6). Požádá-li ten, kdo soudní řízení vyvolal, o nezastavení řízení a odložení poplatkové povinnosti až do rozhodnutí ve věci samé, a dojde-li taková žádost soudu ještě v rámci otevřené lhůty pro dodatečné zaplacení soudního poplatku, vzniká soudu povinnost posoudit důvodnost takové žádosti. Neuzná-li ji důvodnou, nic mu nebrání řízení pro nezaplacení soudního poplatku zastavit, jakmile marně uplyne i dodatečně stanovená lhůta pro tento úkon (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 2 As 3/2013-41).

[10] Stěžovatel v podání ze dne 11. 8. 2025 sice tvrdí skutečnosti, které by obecně mohly nezastavení řízení podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích odůvodňovat (uvádí, že rozprodává mobiliář a že si takto hodlá peněžní prostředky pro zaplacení soudního poplatku v plné výši opatřit), avšak jeho tvrzení zůstala ve značně obecné rovině a především je stěžovatel nijak nedoložil (obdobně již citované usnesení č. j. 2 As 3/2013-41, dále usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2012, č. j. 3 As 48/2012-32, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2015, sp. zn. 22 Cdo 1679/2015 a ze dne 28. 2. 2022, sen. zn. 29 NSCR 67/2020, bod 12). Stěžovatel neuvedl, jaký konkrétní mobiliář rozprodává, jaký lze z této transakce očekávat výnos a kdy bude mít příslušné peněžní prostředky k dispozici. Zároveň soudu žádnou z těchto skutečností ani nijak neosvědčil. Jeho podání tak zůstalo v rovině zcela nepodloženého příslibu, že někdy v budoucnosti si stěžovatel prostředky na zaplacení soudního poplatku obstará. Kasační soud má za to, že jestliže by stěžovatel disponoval majetkem, jehož prodejem by si mohl obstarat prostředky na zaplacení soudního poplatku, skýtala k tomu dodatečně stanovená lhůta k jeho zaplacení dostatečný prostor, přičemž na žádné indicie svědčící o opaku stěžovatel nepoukázal. Soud tak dospěl k závěru, že nejsou naplněny podmínky pro aplikaci § 9 odst. 4 písm. c) zákona

o soudních poplatcích, žádost o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku není důvodná, a nic tak nebrání zastavení řízení.

[11] Stěžovatel pak sám uvádí, že nemůže plausibilně tvrdit zásah do svých veřejných subjektivních práv. V této souvislosti poukazuje na utajované informace. Kasační stížnost je však mimořádným prostředkem ochrany, ve kterém obecně není prostor na přijetí a přezkum tvrzení, které stěžovatel neuplatnil již v řízení před správním soudem. Jednalo by se o nepřípustné kasační námitky dle § 104 odst. 4 s. ř. s. O to více nelze shledat případnou újmu v situaci, v níž i sám stěžovatel konstatuje, že zásah do veřejných subjektivních práv s ohledem na údajný výskyt utajovaných informací může tvrdit a doložit až po vyloučení veřejnosti. Sám tak přiznává, že toto ani netvrdil. Jím tvrzený stav obecného ohrožení nadto není zásahem do jeho veřejných subjektivních práv, ale do zájmu chráněného zákonem primárně v rámci trestního práva (§ 272 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník). Nad rámec Nejvyšší správní soud dodává, že odkaz na jeho rozsudek ze dne 31. 5. 2022, č. j. 4 Afs 34/2022-29, souvisí s odkazem na relevantnost zásahu do práv skrze kontrolní zjištění (protokol o kontrole), přičemž jak již uvedl v usnesení č. j. 3 As 73/2025-19, stěžovateli nebyly uloženy ze strany správního orgánu žádné povinnosti ani plausibilně netvrdil újmu na svých veřejných subjektivních právech.

[12] Jelikož stěžovatel nezaplatil soudní poplatek v plné výši a není dán důvod pro nezastavení řízení dle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích, zastavil Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti podle § 47 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s. s ohledem na § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

[13] Nejvyšší správní soud dodává, že nerozhodoval o žádosti stěžovatele o prodloužení lhůty k předložení plné moci (tuto považuje za stávající situace za bezpředmětnou). Vzhledem k tomu, že postup spočívající v zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku má přednost před případným odmítnutím návrhu pro chybějící zastoupení advokátem, nebylo třeba posuzovat splnění podmínky zastoupení ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s., ani rozhodovat o žádosti o prodloužení lhůty stanovené k předložení plné moci udělené advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 3 věty první, ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť řízení o kasační stížnosti bylo zastaveno.

[15] Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost (§ 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích). Podle § 10 odst. 1 věty druhé zákona o soudních poplatcích, bylo-li na poplatku zaplaceno více, než činila poplatková povinnost, vrátí soud přeplatek. Jelikož v důsledku zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku v plné výši zanikne celá stěžovatelova poplatková povinnost, rozhodl soud o vrácení částky 1 000 Kč, kterou již stěžovatel uhradil (záznam o složení na č. l. 24 kasačního spisu). Lhůta pro vrácení přeplatku vyplývá z § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 27.srpna 2025

Mgr. Lenka Krupičková
předsedkyně senátu